

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
" " " " . . . 10 "

Za Nemčijo K 10.00.

Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipol po Gorjskem in Gradišcauskom“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zv. z.“.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v l. nadstr. na desno.

Upravništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v Goriski Tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Predavanja „Narodne Prosvete“ v Gorici.

V četrtek preteklega tedna (v uvodniku) naznanjena predavanja se razlikujejo — kakor zamore vsakdo spoznati sam — bistveno od dosedanjih poizkusov v našem mestu. Že prvi pogled na imenik predavateljev nam pove, da tvorijo skoro polovico predavateljev vseučiliški profesorji in docenti. Skoro vsa predavanja kesneje izidejo tudi v tisku in je skrbljivo, da dobé poslušalci zdravo poljudnoznanstveno duševno hrano. Predavanja so torej za Gorico velika pridobitev. Že zaradi tega je pričakovati splošnega odziva in tolike udeležbe, da bo dvorana Trgovskega Doma vedno napolnjena do zadnjega kotička. Če nismo že sami toliko vredni, da bi se zanimali za ta resnični napredek gorjskega slovenstva, bi se morali vsaj ozirati na goste, ki se ne vstrašijo dolge vožnje in pridejo iz Ljubljane, Zagreba in celo iz Nemčije v Gorico in ki pričakujejo vsekakor, da ne bodo govorili golim stenam in praznim stolom. Seznam predavanj kaže, da je njihova vsebina izbrana zlasti z ozirom na nekatera važna sodobna vprašanja, kakor so vprašanje malega naroda, hrvaško-madžarski spor, bistvo življenja, psihologija mase, sodobna izobrazba, moderna demokracija, itd.

Če bo obisk predavanj ugoden, postane ta institucija stalna in se bo po novem letu nadaljevala. Na ta način dobimo ljudsko vseučilišče, prvo na Slovenskem, ki bo stalo na intelektualnem višku. To je torej odvisno od — občinstva.

Pa še na nekaj opozarjamo: Med predavatelji so trije člani profesorskega zbora zagrebške univerze. Kulturni stiki med Jugoslavi se tako pričenejo množiti. In mi v Gorici na najsikrajnjšem zapadu Jugoslovanskega ozemlja, smo prvi, katerim se je posrečilo pridobiti si hrvaške predavatelje stalno za na-

ša predavanja. Razume se, da bodo ti trije predavali v hrvaščini, tako da se pokaže z dejanjem, kako lahko se Jugoslavi razumemo medsebojno in kako obžalovanja vredno je dejstvo, da se tega doslej nismo zavedali ali pa celo trdili, da hrvaški jezik Slovcem ni razumljiv.

Naj torej ne bo malodušnosti. Dosedanjemu pričakovanju smo se odzvali, in želimo, da se naše delo podpira takoj začetkoma. Korist bo imelo le gorjsko Slovenstvo samo.

V izobrazbi je moč!

JAVNA PREDAVANJA NARODNE PROSVETE V GORICI

se bodo vršila po naslednjem redu:

20. septembra... Dr. Frančič, predsednik »Matice Slovenske« v Ljubljani in član »Jugoslovanske Akademije«... Vprašanje malega naroda.

28. septembra... Dr. Josip Šilović, r. j. vseučiliški profesor in predkan vseučilišča v Zagrebu... Pabirci po starom hrvaškem kaznenom pravu.

5. oktobra... Dr. Ivan Lah, glavni urednik »Dneva« v Ljubljani... O slovenskem kulturnem razvoju.

12. oktobra... Dr. Ferdo Pl. Šišič, r. j. vseučiliški profesor, narodni poslanec na zajedniškem ogrsko-hrvaškem saboru in član »Jugoslovanske Akademije« v Zagrebu... Hrvatsko-madžarski odnosi od l. 1790 do 1873.

19. oktobra... Dr. Boris Zarnik, vseučiliški docent in načelnik zoološkega inštituta na vseučilišču v Würzburgu... O bistvu življenja.

26. oktobra... Dr. Alojzij Gradnik, c. kr. sodnik v Gorici... Psihologija mase.

9. novembra... Dr. Bogumil Vošnjak, vseučiliški docent zagrebškega vseučilišča v Gorici... Početki moderne demokracije.

16. novembra... Vladimir Knaflič, odvetniški kandidat v Gorici... O sodobni izobrazbi.

23. novembra... Dr. Anton Dermota, odvetnik v Gorici... Reformacija, revolucija in evolucija.

30. novembra... Dr. Ernest Miller, r. j. vseučiliški profesor v Zagrebu... Glavne škole u kriminalnoj znanosti.

7. decembra... Ferdinand Seidl, c. k. profesor višje realke v Gorici, član »Jugoslovanske Akademije znanosti«... Geološki izprehodi po gorjski okolici.

14. decembra... Dr. Karl Ozvald, c. k. profesor višje gimnazije v Gorici... Bistvo in vzgojni pomen sugestije.

Predavanja se bodo vršila v veliki dvorani »Trgovskega Doma« točno ob osmi uri zvečer. Prosimo točnosti pri udeležbi!

Vstopnina: Sedeži prve vrste à 1 K (abonement za vsa predavanja 8 K). Sedeži druge vrste à 50 v (abonement za vsa predavanja 4 K). Stojišča à 10 v.

»Narodna Prosveta« v Gorici.

Dojno razpoloženje v Bulgariji.

Odkar so letos zopet nemiri na Balkanu, čujemo vedno vznemirljivejše vesti iz Bulgarije. Bulgarski narod hrepeni po osvoboditvi onih rojakov, ki še ječijo pod turškim jarmom.

Pa je bilo že večkrat vojno razpoloženje v Bulgariji tako, da se je pričakovalo, da zdajpazdaj izbruhne vojna in se spopadeta Bulgar in Turčin.

Leta 1904, v času velike ustaje so bili diplomatje v Sofiji že odposlali iz dežele svoje družine, ker se je sodilo, da je vojna neizogibna. Bulgarija je bila še vazalna kneževina Turčije. Vojski sta bili mobilizirani, turška in bulgarska. Na meji so si stali nasproti turški in bulgarski vojniki, drug proti drugemu v razdalji nekoliko metrov.

Kar je dospela iz Rusije brzojavka ter postavila pred Bulgarijo svoj veto. Poprej jo je pogumila na boj.

Leta 1908, je zopet kipelo v Bulgariji. Ko je bila proglašena v Turčiji ustava, takoj je bila mobilizirana bulgarska vojska, ki je odšla na mejo. Tačas je bila prilika, da Bulgarija kaj doseže, ker se je nahajala Turčija v pravi desorganizaciji. Tedaj je mogel del bulgarske vojske marširati proti Carigradu, drugi del pa bi bil presekal vojski iz Soluna in Monastira dohod v glavno mesto. Takrat so bili bulgarski ministri mnogo bolj bojaželjni nego dandanašnji. — Takrat se je povdarjalo, da za Bulgarijo take prilike ne bo več ter da se treba okoristiti s položajem. Vladarja ni bilo v Sofiji. Pozvali so ga, naj nujno pride in prišel je. Ministri so mu šli naproti do Trnove. V vladarjevem vozu se je vršilo ministersko posvetovanje in zmagalo je knezovo mnenje, ki ni hotel vojne.

Vladar bulgarski se je takrat jako zamermil ljudstvu. Bulgarski patriotje so rekli: Konec bo Bulgarije, nikdar ne rešimo bratov izpod turškega jarma, nikdar ne bo Velike Bulgarije, svobodne domovine!

To treba vedeti, potem je razumljivo sedanje razpoloženje v Bulgariji. Popavlja se zopet težnja za ujedinjenje in svobodo vsega bulgarskega naroda.

Priložnost je ugodna; turške finance, turška vojska, turška vlada, vse to je na slabih nogah in vrhutega ima Turčija na glavi še vojno z Italijo. Srbija tudi komaj čaka, da bi kdo skočil na Turka, in če se posreči sporazum z Rumunijo, Grčija tudi že ropoče z orožjem, potem bi nastal velik bojni ples na Balkanu. 20 let se že pripravlja Bulgarija na izvedbo svojega programa: narodno ujedinjenje in svoboda. In žrtvovala je že mnogo v ta namen.

Leta 1908, je izdala bulgarska vlada tajno okrožnico, ki pravi med drugim: »Ako se v prihodnosti pokaže, da so čete neobhodno potrebne, jih bo bulgarska vlada zopet organizirala. Ko bo vlada likvidirala vso preteklost, potem se označi program prihodnosti in pokažejo se pota našim organizacijam. Vodje bodo odgovorni in polagali bodo račune o uporabi fondov, ki se jim dajo na razpolaganje. V proračunu za vsvarjanje prihodnjih čet se bo stavilo

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Gospoda!« se je zaslišal mirni zlovešči glas Majakina kakor škripanje pile na železu. »Ne dotaknite se ga! Prosim vas lepo ... ne ovirajte ga ... Naj zmerja ... naj se zabava ... Njegove besede vam ne bodo storile ničesar ...«

»No, hvala lepa!« je kriknil Juškov. Ob Fomini strani pa je stal Smolin in mu šepetal v uho:

»Nehajte, golobček! Ali ste iz uma? Saj vas ...«
»Proč!« je dejal Foma trdo in je blisknil vanj s svojimi srditimi očmi. »Le pojdi k Majakinu in liži ga ... morebiti odpade kak košček za tebe!«

Smolin je zazvižgal skozi sobe in odšel stran. In trgovci so začeli polagoma odhajati na druge dele ladije. To je še bolj razdražilo Fomo. Rad bi jih bil prikoval na mesto s svojimi besedami, a ni našel v sebi takšnih silnih besed.

»Vi da ste napravili življenje? Kdo ste vi? Falotje in roparji ...«

Nekateri izmed navzočih so se obrnili k Fomi, kakor da jih je poklical.

»Kononov, ali te bodo kmalu sodili zaradi punice? K prisilnemu delu te obsodijo ... srečno, Ilja! Zaman gradiš parobrode ... Na državnem parobrodu se popelješ v Sibirijo ...«

Kononov se je spustil na stol: njegov obraz se je zalil s krvjo in nemo je zagrozil s pestjo. Rekel je s hrupavim glasom:

»Dobro ... že dobro ... tega ne bom ... pozabil!«
Foma je videl njegov izkaženi obraz z drhtečimi ustnicami in vedel je, s kakšnim orožjem lahko najbolj zadene te ljudi.

»Haha! Urejevalci življenja! Guščin, ali daješ miloščino svojim nečakom? Vsaj kopejko bi jim dal vsak dan... Saj si jim ukradel celih sedemdesetdesetisoč! Bobrov! Zakaj si se zlagal o ljubicu, da te je okradla in jo pustil zapreti? Če si se je bil naveličal, lahko bi jo bil prepustil sinu ... nič ne de, ... naj živi tudi s tvojo drugo ljubicu tako-le ... Ali nisi vedel tega? Oh, ti svinja, debela ... ha-ha! A ti, Lup, odprni zopet prijetno hišo in lupi tam svoje goste, kakor lipovo lubje ... Potem bodo pá hudiči tebe lupili! ... ha-ha! Dobro je biti lump, če ima človek tako pobožen obraz! ... Koga si torej tedaj ubil, Lup?«

Foma je govoril, pretrguje svoj govor s škodoželjnim, glasnim smehom in videl, da njegove besede dobro učinkujejo na te ljudi. Prej, ko je govoril še njem vsem obenem, so se obračali od njega, odhajali proč in zrlji v svojega razkrinkovalca z zaničljivimi in srditimi očmi. Videl je smehljaje na njihovih ustnicah, čutil je v vsaki njihovi kretnji in bilo mu je jasno, da jih njegove besede sicer jezijo, a vendar jih ne zadevajo tako globoko, kakor bi on rad: Vse to je hladilo njegovo jezo in že se je porajala v njem bridka zavest, da se mu je ponesrečil napad ... Kakor hitro pa je izpregovoril o vsakem posebej, se je hitro in docela izpremenilo vedenje poslušalcev proti njemu.

Dočim se je Kononov spustil težko na stol, kakor da

se je zgrudil pod težo strogih Fominih besed, — je ta zapazil, da so zargali na obrazih nekaterih kupcev rezki in zlobni smehljaji. Slišal je odnekod odobravajoč in začuden šepet:

»To je do-obro zadelo!

Ta šepet je dal Fomi moči in z zaverovano strastjo je začel vsipati svoja očitanja, zasmeh in psovke na vsakogar, ki ga je zagledal. Radostno je rjovel, ko je videl, kako učinkujejo njegove besede. Molče in radovedno so ga poslušali; nekotiko jih je stopilo bliže k njemu.

Oglašali so se protestujoči vzkliki, toda bili so le kratki in ne glasni in kedarkoli je Foma zaklical kakšno ime, so vsi molče poslušali in škodoželjno pogledovali tja, kjer se je nahajal obdolženi tovariš.

Bobrov se je zmedeno smejal, toda njegovi mali očesci ste prodirali Fomo, kakor dva svedra. Lup Rজনিকov pa je vzmahoval z rokami, nerodno skakal, lovil sapo in govoril:

»Vi ste priče ... Kaj je to? Ne! Tega ne odpuštim! K sodniku pojdem ... Kaj je to?« In naenkrat je s tenkim glasom zacvilil, iztezaje roke proti Fomi:

»Zvežite ga!«

Foma se je smejal.

Resnica se ne da zvezati ... Ona tudi zvezana ne umolkne ...«

»Re-es je!« je zategnil Kononov z zamolklim, naporanim glasom.

»Glejte, gospoda kupci!« je zvenel Majakinov glas.

»Poglejte si ga ... Takšen je!«

Kapljica eden za drugim stopali k Fomi in na njegov obraz je videl srd, radovednost, škodoželjno čustvo zadovoljnosti in bojazni.

na leto 4—500 tisoč levov in te čete so pozvane, da definitivno rešijo macedonsko vprašanje.

Tako je v Bulgariji, narod in rodoljublje so za vojno, ker vidijo samo v vojni možnost usvavitve Velike Bulgarije, ali vladar, vlada in velevlasti so proti vojni. Ali je upati na to, da dajo ob prvi priliki velevlasti Bulgariji to, kar jej pripada brez prelivanja krvi? Zlasti še, ker ni izključeno, da pusti Rusija balkanske Slovane na cedilu radi Dardanel!

IV. shod narodno-radikalnega dijaštva.

Shod je bil v Ljubljani in je bil dobro obiskan. Sprejete so bile na tem shodu, čegar vsopred smo svoj čas priobčili, te le resolucije:

Narodno-radikalno dijaštvo, zbrano na IV. svojem shodu v Ljubljani, izjavlja 1. k narodnostnemu vprašanju:

Z ozirom na naše narodnostno načelo in tozadavne resolucije z naših shodov, pozivljamo slovensko dijaštvo, da se prične temeljiteje baviti z vprašanji, ki izvirajo iz cilja »Združena Slovenija«. (Referent dr. jur. Ivan Sajovic.)

2. K vseučiliškemu vprašanju:

1. Akademiki, zbrani na IV. narodno-radikalnem shodu v Ljubljani zahtevajo ustanovitev slovenskega vseučilišča s sedežem v Trstu, ki bi vstrezalo potrebam obeh slovanskih narodov na jugu. Z ozirom na gospodarski in merkantilni značaj Trsta bi bila naloga takega zavoda, gojiti posebno v okviru državnoslovne in pravne fakultete, tudi gospodarsko praktične, pomorske in trgovinske discipline. Ustanovitev slovenske in laške fakultete veže junktim, tako sicer, da se brez istovčasne ustanovitve slovenske ne sme otvoriti italijanska pravna fakulteta.

2. Izrekajo se za popolno reciprociteto zagrebškega vseučilišča za vse dežele avstro-ogrške monarhije.

3. Pozivlja se vlada, da odpravi gorostasne razmere na šolskem polju po slovenskih deželah in zlasti v Trstu in da ustanovi nemudoma prepotrebne slovenske ljudske, strokovne in srednje šole.

4. Pozivlja se vlada, da pospešuje z gmojnimi sredstvi rehabilitacijo slovenskih docentov na katerem koli vseučilišču avstro-ogrške monarhije za bodoče slovensko vseučilišče.

5. Pozivlja se politično društvo »Edinost« kot poklicana politična organizacija tržaških Slovencev, da ustvari akcijski odbor, ki naj bi se ustavno bavil z našim vseučiliškim vprašanjem in vodil priprave, kakor tudi vodil vse politično in časopisno delo za slovensko vseučilišče.

6. Pozivljajo se vsi poslanci, deželni zbori, občine in društva, da ukrenejo vse potrebno v tem oziru, oziroma, da spreminijo svoje dosedanje sklepe v smislu naše sedanje zahteve »Slovensko vseučilišče v Trst«. (Referent dr. fil. Lavo Čermelj.)

3. K verskemu vprašanju:

Naloga države je, da čuva potom svojih osnovnih zakonov svobodo vere in vesti. To zahteva strpnost napram vsem konfesijam, ki jih je smatrati v naših konkretnih razmerah za glavni predpogoj uspešne rešitve jugoslovanskega vprašanja. Takša strpljivost pa ni istovetna z diferentnostjo napram verskim problemom, ki kot izrazi višje čuvstvenosti predstavljajo važne etične vrednote. Ako se pa uveljavljajo konfesionalni razori na netičen način, in ki je škodljiv narodnemu in državnemu sožitju, ni boja proti tem pojavom smatrati za protiverski pokret.

Z ozirom na naš celoten naroden položaj ne kaže trositi sile z vsiljevanjem izvestnega racionalističnega svetovnega nazora med najširšimi narodnimi sloji. Dokler intenzivna splošna kultura ne prešinja vseh socialnih razmer in dokler obstoja sedanja ekonomska nerazvitost, ni mogoče na mraz in uspešno nadomestiti današnje oblike verovanja doslej zamarnjenih slojev s povsem novim načinom naziranja. Ne smemo namreč prezreti, da je treba zadovoljevati najvažnejšim predpogojem narodnega obstanka. Pač pa je pričakovati, da s prodiranjem občne kulture in višjih življenjskih oblik bo verski in socialni moment podvržen trenut-

nemu kulturnemu stanju odgovarjajoči preobrazitvi.

Ker se temeljno razlikujejo znanstvene in verske predpostavke, ni z verskimi naziranjimi pobijati znanstva istotako kakor ni mogoče z znanstvenimi argumenti zavračati verskih pojavov. Zahtevati je povsem svobodni razvoj udejstovanja znanstvenega mišljenja in želeti je, da najdejo vse sile, ki stremijo za splošnim kulturnim razvojem, na vseh poljih svobodno torišče.

Po resolucijah so se jele obravnavati interne zadeve: organizacija, publikacija, taktika. Referent predsednik eksekutive Ivan Zorman poda vsebino in način celokupnega sedanjega udejstovanja narodno-radikalne struje in poda konkreten načrt za prihodnost. Po obširni in temeljiti debati so se sklenili važni sklepi internega značaja, katerih posledice se pokažejo v najbližji prihodnosti.

Laško vseučiliško vprašanje na kongresu tridentskih visokošolcev.

V nedeljo in včeraj se je vršil v Rivi kongres laških tridentskih visokošolcev. Na kongres je došlo tudi nekaj primorskih laških visokošolcev.

Glavno, kar nas zanima s tega kongresa, je laško vseučiliško vprašanje, o katerem so seveda razpravljali in sprejeli tozadavne resolucije. Laški visokošolci so bili vroči in so hoteli nastopiti ostro. Imeli so na jeziku že fulminantne govore in pripravljene bobneče resolucije — pa sta jim dr. Malfatti in dr. Dudan priporočila, naj se vzdržijo takih riskantnih sklepov ter naj se zadržijo glede vseučiliškega vprašanja tako, da bo videti, da pričakujejo z zaupanjem, da se ugodno reši ta laški kulturni postulat.

Govorniki so pa vendar vzeli na piko tržaško namestništvo, kateremu so očitali, da jim je nasprotno ter da skuša zavleči provizorično rešitev vseučiliškega vprašanja, ki obstoji od strani vlade v tem, da se ustanove stolice na šoli Revoltella v Trstu.

Kongres je sprejel resolucijo, v kateri dijak protestuje proti vladi, ki ni rešila še njihovega postulata v smislu, kakor hočejo rešitev vsi Lahji; izjavljajo, da je mogoča rešitev laškega vseučiliškega vprašanja le z ustanovitvijo popolnega laškega vseučilišča v Trstu ter odklanjajo poskuse s kako kompenzacijo in z odvrčanjem dijakov od cilja. Odločeni so bojevati se do konca, da se uresniči njihov največji narodni postulat.

Lahi se tako dan na dan ogrevajo za svoje vseučilišče, katero hočejo imeti v Trstu. Paralelno s takim laškim zavzemanjem bi moralo teči slovensko, da se vsi ogrejejo za slovensko vseučilišče v Trstu, kamor edino spada in kjer more slovenskemu narodu največ koristiti. — Vprašanje se mora zanesti med ljudstvo, da se ljudstvo ogreje zanj in poslanci morajo poslušati glas ljudstva.

Ob tej priliki opozarjamo na Knafličevo spomenico slovenski javnosti »Vseučilišče v Trst«, ki se prodaja po 30 v. Med ljudstvo ž njo!

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Za prestolonasledstvo. — Glasilo bivšega ogrskega domobranskega ministra Kristoffyja, »Vilag«, priobčuje vest, da je prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand prosil papeža, da bi ga odvezal od njegove prisega, s katero se je odrekel prestolonasledstvu za svoje otroke, češ, da bi v nasprotnem slučaju sam ne mogel prevzeti prestolonasledstva. Papež da je pooblastil svojega delagata na evharističnemu kongresu, kardinala Van Rossuma, da konferira v tem pogledu s prestolonaslednikom in da ga skuša odpraviti od njegovega namena. V ogrskih krogih je pobudila ta vest veliko senzacijo, zlasti z ozirom na to, ker se prestolonaslednikova renunciacija ne da razveljaviti, ker je bila imartikulirana v avstrijsko in ogrsko ustavo.

Delegacije se snidejo dne 23. t. m. Ogrska delegacija je že sklicana po cesarjevem lastnoročnem pismu, avstrijsko pa skliče predsednik Dobernig na isti dan. Dne 24. t. m. bo sprejem delegatov v cesarskem dvoru.

Za dopolnilne deželnozborske volitve v Ljubljani, ki bodo 24. t. m., je postavila napredna stranka za kandidata: prof. J. Reiserja in tržnega nadzornika Ad. Ribnikarja. Kandidate postavijo tudi soc. demokracije, klerikalci in Nemci. Najbrže bodo ožje volitve.

Inozemstvo.

Na Balkanu. — Turška vlada je zbrala baže v Drinopolju veliko vojaštva in postavi mesto v obsedno stanje. Ob turško-bulgarski meji postavlja Turčija vedno več vojaštva, sedaj pride na mejo divizija iz Smirne. Na Severnem Kosovem hoče turška vlada izvesti neke reforme in urediti odškodninske zahteve. Vali Giabil bej ima tostarvo navodila iz Carigrada. Nove bulgarske vstaške čete so se pojavile v štipskem okraju, kar razburja Mohamedance. — Bulgarija je v vojnem razpoloženju. Na velikem ljudskem zborovanju drinopoljskega društva so povdarjali govorniki potrebo vojne za bulgarski narod, da varuje tako svoje življenjske interese. Vlada skliče sobranje še ta mesec, da poda poročilo o situaciji in postopanju svojem. Bulgarija je izdala za izredno oboroženje dosedaj 35 milijonov levov. — Črnogorski kralj se je baže izrazil nasproti nekemu poročevalcu, da ni prav, da velevlasti niso odgovorile na njegovo noto in in da po njegovem mnenju je vojna na Balkanu le še vprašanje nekaj dni. — Srbija je predložila zastopnikom velevlasti spomenico o ubojih in ropih v Sandžaku Novem Bazarju in Stari Srbiji s pripombo, da ne bo več mirno gledala masakriranja svojih rojakov v Turčiji. Srbski kralj in črnogorski sta se popolnoma sprijaznila. Sprijaznil ju je sedanji balkanski položaj.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

Italijanski in turški pooblaščenca so že odšli iz Lugana, ko so se zedinili glede podpogojev za oficijalna mirovna pogajanja. Prihodnje dni prično pogajanja med oficijalnimi zastopniki obeh držav. Baže je dosežen tudi popolni sporazum glede suverenitete nad Tripolitanijo. Z vso gotovostjo se pričakuje, da bo mir sklenjen v kratkem, proglasi se pa sklep šele po dovršenih državnozborskih volitvah v Turčiji.

Domače vesti.

Odbor goriške ženske podružnice družbe sv. C. in M. vabj na posvetovanje vse gospe in gospodične, ki bi hotele sodelovati na cvetlične dneve 21. in 22. t. m. Posvetovanje se bo vršilo pri »Jelenu« v sredo ob 4 popoldne. Vabila se ne razpošiljajo. Prosi se obilne udeležbe!

Prihodnji sestanek za prireditev cvetličnega dneva v Gorici bo v četrtek zvečer ob 8. »pri jelenu«. Priprave so skoro končane in prosimo ponovno vse gospe in gospodične, ki bi hotele sodelovati, da se priglasijo odbornicam C. M. podružnice. Istotako se obračamo do gosp. akademikov, da se odzovejo vabilu svojih akad. društev in sodelujejo kot spremljevalci damprodajalk. Pokažimo v soboto in nedeljo, da v Gorici ni zamrta narodna zavest, tudi če treba žrtvovati par uric in poseči ljubki prodajalki na ljubo malo globlje v žep.

Znova opozarjamo na predavanja »Narodne Prosvete«. — Prvo se vrši v petek 20. t. m. zvečer ob 8. v dvorani Trgovskega Doma. Predava prof. dr. Fr. Ilesič o »Vprašanju malega naroda«. Vspored nadaljnjih predavanj je priobčen na prvi strani.

Prosimo polnoštevilne udeležbe in stroge točnosti!

Umrj je v noči na poned. ob 3.30 go-spod Stefan Križnič, vpkokleni rav-natelj tukajšnjega ženskega učiteljišča. Pokojnik je imel naslov vladnega svetnika ter je bil dlje časa član deželnega šolskega sveta. Dosegel je starost 66 let. Zapuščca ženo in sina. Pogreb bo jutri dopol-dne ob 10. uri.

Učiteljska vest. — Za učiteljico v Ospi pri Dolini v Istri je imenovana gos-podična Pina Faninger iz Gorice.

Za Narodni muzej so darovali: Josip Prijatelj, c. kr. vadnični učitelj v Gorici nabral (nadaljevanje prejšnjih treh izkazov): 34. Občina Kobarid helebard močnega čuvaja. 35. Josip Rakušček, občinski tajnik v Kobaridu, avtomatičen raženi. 36. Franc Stres, črevljar v Kobaridu, okamenel les. 37. Ivan Gruntar v Kobaridu, lesen kip sv. Ane. 38. Franc Ločniškar, nadučitelj v Drežnici, 1 sulico, star model za sir, 20 novcev in 1 svetinjo. 39. Gospi-ca Justina Gruntar v Kobaridu, oljnato slika sv. Antona. 40. Josip Gruntar, mi-zar v Kobaridu, 1 poslikan polič, 1 sveč-nik in 1 žličnik. 41. Josip Prijatelj 1 olj-nato sliko: mati z otrokom, 1 stara želez-na vratca, 1 leseno čutaro (oboje domače delo), 1 lesen kip, 2 francoski kanonski krogli, 1 svečnik, 1 pastirsko piščal, knji-ge: Ban des Wocheiner Tunnels, Zgodo-vina tolminske šole, Srežha v Nesrežnj, Šolski prijatelj l. 1852, Slovenski prijatelj l. 1856, Slovenska bčela l. 1853, Über-setzung des Berichtes des Comitès für die Eisenbahn durch das Isonzothal, kratke predgre za orglje od Danila Fajglja, 1 star prstan, 13 novcev in 1 svetinjo. 42. Rafael Fajgelj, nadučitelj v Sedlu, 1 Sveto pismo, 1 srebrn novce in 1 braziljski ban-kovec. 43. Franc Gorenšček, učenec v Kobaridu, knjigo: Berilo o svetkih in ne-deljah in 1 novce. 44. Albin Miklavčič, učitelj na Vrsnem, knjigi: Kershansko deviš-tvo in Domazha poboshnost, nekaj nov-cev in svetinj. Nadaljevanje sledi. Odbor.

Akad. fer. dr. »Adrija« v Gorici vabi na svoj redni občni zbor za poslovno leto 1911/12 ki se bo vršil v četrtek dne 19. t. m. ob 3. pop. pri »Jelenu« s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. Poročilo predsednika in odbora; 3. Volitve; 4. Samostalni predlogi; 5. Slučaj-nosti. NB. Vabljeni so tudi gg. abitu-rijenti. Gosti in prijatelji društva dobro-došli. — Odbor.

Kranjskogorska podružnica S. P. D. naznanja, da je »Dom na Vršiču« naj-manj do 22. t. m. še oskrbovan. Narava je v polni krasoti poznega poletja in vrhovi jasnejši kot kedaj letošnje leto. Pot je brez snega in lahka z gorške in kranjske strani.

Na izvanrednem občnem zboru društva »Gor. Slov. Foto-amaterjev« v Go-rici dne 14. t. m. se je odbor sledeče konstituiral: predsednik: Anton R. Mauri, podpredsednik: Milovan Domenis, tajnik: Egidij Sigl, blagajnik: Aleksander Am-brožič, knjižničar: Josip Bilek, gospodar: Rudolf Sigl, tajniški nam.: Mirko Gulič, blagajni. nam.: Josip Brezigar. Odborniški namestniki: Miha Košir, Andrej Pod-gornik Rado Tipel. Pregledovalci raču-nov: Dr. Drago Marušič, Josip Kofol.

Društvo »Goriška slovenska mladi-na« naznanja da se bo vršil V. redni občni zbor 21. septembra t. l. (t. j. prih. soboto) ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer z že objavljenim dnevnim redom v dvorani hotela »Zlati jelen« y. Gorici. — V slučaju nesklepnosti vrši se pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih drugi občni zbor. Člane, koje zanima vpogled v celoletno društveno delovanje, pozivljemo, da se udeležijo občnega zbora. Z narodnim pozdravom. Odbor.

V cerkvi se je nespodobno obnašal in motil vernike neki 17 letni Ivan Vižintin od Sv. Mihaela. Vsaj tako zveni iz ob-tožnice. Duhovnik ga je zapodil iz cerkve ter mu pri tem dal ime, radi katerega se je čutil razžaljenega. Vižintin je tožil, ali duhovnik Zega je bil oproščen pri prvi razpravi in tudi vsklicna je skončala z njegovo oprostivljo.

Za vrat ga je udaril. — Tukajšnji re-dar Anton Kretič je imel lani 20. oktobra posla z nekim Ivanom Čufarinom, ki se je nahajal baže na pol nag na izvoznem trgu v Gorici. Redar je zahteval, naj se obleče in gre z njim. Ker le ni hotel poslušati re-darja, je ta Čufarina udaril za vrat in ga tako spravil od voza in na policijo. Ču-farin je tožil in redar je bil obsojen pred okrajno sodnijo na zapor 48 ur. Pri vsklicni razpravi v soboto je bil oproš-čen.

V cerkvi je pel na tleh sedé v Krom-bergu neki 25 letni zidar Avgust Lazar. Sodnija ga je obsodila na tri dni zopora, da bo premišljeval, da ne sme več peti in sedeti na tleh v cerkvi.

Svojo ženo je ramil v pijanosti neki E. Dorigo iz Sredipolja. Pripeljali so ga iz Tržiča v goriške zapore.

Volaki-novinci iz Gradišča privedlijo v nedeljo, dne 22. t. m. javni ples.

Listnica uredništva: V T.: Poslanega za dotično številko nismo mogli priobčiti radi pomanjkanja prostora, kratak posnetek pa se nahaja v »Primorcu« pret. petka. — V I.: Take vesti, kakor poslana, če ne pride od strani prizadele, s katerimi z njihovim dovoljenjem, ne moremo priobčiti. — G. dop. v T.: Na vizitki izraženi želji ne moremo vstreči, ker onega lista ne dobivamo.

Gg. dopisnikom: Včasih pride taka vest ali dopis na »Sočo«, ki se ga v številki istega dne ne more priobčiti pa je morda tudi tak, da tiče prav v »Primorcu«; zato prosimo gg. dop., da pogledajo v »Prim.« ako ni dopisa v »Soči«. To radi tega, da ne bo popraševanj, kaj je z dopisom.

Domača politika.

Slovensko nezavednost moremo občudovati te dni v Gorici. Z dežele je prišlo s šolarji vse polno ljudi in ti hodijo iz boteg s polnimi zavijki in če že ne dobi tam, kamor gre, stopi kak deželan k Slovencu, kakor bi rekel: nisem dobil, sem prišel pa k tebi! — Inteligenti, prvaki po deželi, pač nič ne podučijo ljudstva. Zato je slovenska škoda vedno večja!

Goriški mestni svet bo imel jutri zvečer sejo; na dnevnem redu je tudi točka: odločitev glede 268 reklamacij, podanih glede na razpisane občinske volitve, (V »Soči« je bilo pomotoma poročano, da je bilo reklamacij 600.) Določijo se tudi dnevi za dopolnilne volitve.

Občinske volitve v Črnicah so skončale z zmago klerikalne stranke. Kakor je bilo pričakovati. Ali tako sijajna ni ta zmaga, kakor kričijo po klerikalnih listih. Kdor bi sodil po teh glasovih, bi mislil, da ni skoro nobenega naprednega volilca v Črnicah. Pa so in še dosti jih je. V tretjem razredu je dobil 256 glasov klerikalni pristaš, ki je imel največ glasov; napreden kandidat, ki je imel največ glasov, jih je dobil 200; tisti, ki jih je imel najmanj, jih je dobil 183. No, vidite, to je vendar lepa napredna manjšina! Radi tega pa je bil z nasprotne strani tudi velikanski volilni boj in nečuvana agitacija. — Naprednim volilcem vsa čast! Le tako naprej in občinske volitve čez 3 leta skončajo v jezo onih, ki se sedaj tako šopirijo; potem bo tudi bolje z upravo občine!

Soča spodjeda obrežje ob Tolminskem pokopališču. — Neurejena Soča v Gorah dela škodo, ker izpodjeda obrežje, kar se je že tisočkrat konstatiralo. Tako je c. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu letos sporočilo deželnemu odboru, da izpodjeda Soča vedno bolj obrežje na onem mestu, kjer se nahaja tolminsko pokopališče. Deželni odbor je gledé na to naznanil namestništvu, da je pripravljen odrediti svojega tehničnega organa na lice mesta, ako pride tudi državni tehnik. — Dolej še nismo nič slišali, da bi bila prišla na lice mesta tehnični organ deželnega odbora in državni uradnik. Sicer pa zveni odgovor deželnega odbora nekam čudno. Saj je vendar sprejet načrt za regulacijo Soče; kaj je bil gornji tok tako slabo pregledan, da ni v načrtu nevarne točke ob Tolminskem pokopališču? Saj voda tam ni začela spodjedati šele letos! Poprava na onem mestu v Tolminu spada v regulacijski načrt, kaj se hoče sedaj posebej krpiti? Take krpe so silno drage in ne zaležejo nič. — Ta slučaj pa pričja zopet, kakó nujno je potrebna regulacija Soče v gornjem toku, prej nego v dolnjem — ali ker že mora biti v Avstriji vse narobe in ker naša dežela ne sme izgubiti pridevka »dežela neverjetnosti«, je vse pripravljeno za regulacijo Soče v Furlanski nižini, gori v naših hribih pa naj spodjeda naprej obrežje in dela škodo. V Gradišču je bil hidravlični urad, ki je napravil načrte za regulacijo Soče, v Gradišču je sedaj ekspozitura za uravnava dela Soče in Tera, kar vse dokazuje, da je gornji tok pritegnjen v regulacijski načrt le tako »radi lepšega«; gotovo je za sedaj le, da se izvrši regulacija Soče v nižini. Tako dela v deželnem zboru v Gorici in pri centralni vladi na Dunaju z goriškimi Slovenci celo v čisto gospodarskem vprašanju.

Še vedno »Noritia«. — »Corriere« noče po vsej sili napraviti iz Gorice »Noritia«. Seveda, Italianissime boli, da prebivajo v mestu s tako lepo zvonečim, tako pristno slovenskim imenom: Gorica. To boli, zato iščejo in brskajo po zgodovini in si domišljajo, da nekdanja »Noreja«, ki je stala baje pod Sv. Katarino na Solkanskem polju, se je spremenila v »Noritia«, in ta v »Gorizia«. — Kakšna neprijetnost! Gorica je sestajala prvotno iz naselbin na gorici krog gradu, potem je začela rasti pod gradom. In višina, na kateri stoji grad, je taka gorica, kakoršnih je dosti po Slovenskem. Naj gredo Italianissimi iz Gorice malo na sprehod po slovenski zemlji, pa dobijo dosti Goric. — Če bi bila tista Noreja se nahajala tudi res pod sv. Katarino, nima nič opraviti z Gorico. Kdaj je bila Noreja in kdaj je nastala Gorica. — V ostalem pa se mi ne bomo prerekali več radi Gorice, ker za pametne ljudi je jasen izvor imena goriškega mesta, če hočejo Italianissimi imeti Noricijo, pa naj jo imajo. Za nas ostane Gorica — Gorica!

Narodna obramba.

Vse goriške podružnice, ki se ne udeležijo same po delegatih glavne skupščine v Trstu, vljudno prosimo, da pošljejo zglasnice in podpisana pooblastila odboru moške podružnice v Gorici. Za odbor moške podružnice v Gorici: Dr. E. De-reani.

I. obrambna razstava v Ljubljani je otvorjena. Pri otvoritvi so bili župan dr. Tavčar, podžupan dr. Triller, dr. Oražen, prof. Blešič, ravn. Hribar, Senekovič, Hudovernik itd. Otvoril jo je predsednik »Prosvete« Zorman. Namen razstave smo razložili. Kaže naše umikanje, naš napredek, izstavljen so risbe, ki govorijo cele knjige itd. O razstavi, ki se spremeni v stalni obrambni muzej, prihodnjic kaj več.

Cvetlični dan v Vrtojbi v nedeljo 15. septembra. — Uspeli cvetličnega dneva, ki ga je priredila naša Ciril-Methodova podružnica, je nadkrilil vsako pričakovanje tako v gnotnem kakor v moralnem oziru. V nedeljo sta bili obe Vrtojbi praznično odeti, slovenske trobojnice so plapolale v velikem številu raz hiš ob glavni cesti; po ulicah so švigala naša dekleta v pestrih narodnih nošah in ponujala in prodajala cvetke; nikdo se ni ustavljal, bodisi star ali mlad, ženska ali možki, vsakdo je kupil cvetko od mlade prodajalke. Slično vrvenje je vladalo tudi po cestah v Šempetru, kamor je vrtojbenska podružnica tudi raztegnila ta dan svoj delokrog. Okrog pol dneva je bila razprodana že skoro cela zaloga nabavljenega cvetja. Popoldanska šaljiva tombola, srečolov in dražba raznih predmetov se je imenitno obnesla. Ljudstvo se je naravnost v ogromnem številu navalilo na veselilni prostor, kjer se je veselilo in zabavalo, tako neprisljano in dostojno, kakor morda še nikoli v Vrtojbi. Tujci, ki so prišli ta dan k nam, so se čudili narodnemu ponosu naših ljudi. — Gmotni uspeh ni še natančno znan, toda gotovo je, da bo kosmatega dohotika okrog 470 K; v Šempetru se je nabralo pri prodajanju cvetk približno 123 K, ostalo pa v Vrtojbah. Ker je krog 90 K stroškov, ostane približno 380 K čistega dobička. Uspeli našega cvetličnega dneva je nad vse časten in nadkriljuje sedaj vse ostale prireditve na Goriškem.

Cvetlični dan v Rihembergu bo 22. t. m. Ponovno opozarjamo nanj.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo Sokol v Gorici vabí č. gospe in gospodične k ženski telovadbi, ki se vrši v dveh oddelkih v torek in soboto od 7.—8. ozir. od 8.—9. zvečer pod vodstvom br. dr. Albina Kandare.

One cenjene dame, ki se žele odzvati temu vabilu, naj izvolijo priti v soboto dne 21. t. m. ob 7. ozir. 8. uri zvečer v telovadnico ulica Sv. Ivana št. 7. (čez dvorišče).

Iz Ajdovščne. — Podpisani odbor izreka tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem onim gg. in cenj. družinam, ki so pri zadnji veselici podprli Sokola s tem, da so darovali dobitke za kolo sreče ali pečivo in sicer: A. Valič, Malik, A. Vodopivec, Kroner, A. in I. Sterle, Štekar, F. in A. Repič, Dolenc, Peselj, Kavs, Go-

dina, Pilon, Vodeb, Faigeli, Mrevlje, Marč, Brajnik, dalje gospici D. Jočmannovi in g. Obađu za darovanih 10 K oziroma 3 K, posebno pa gospicam Rozi Faigeljevi, Emici Godinovi in Zinki Marčevi za njihovo res vzgledno požrtvovalnost pri razprodajanju v šotorih, kakor tudi končno vsem onim bratom članom, ki so na katerisikoli bodi način pripomogli, da se je prireditev tako dobro in v lepem redi izvršila. Na zdar! — Za odbor »Sokola« v Ajdovščini: Artur Lokar, s. r., starosta, Marij Bras s. r., tajnik.

Gospodarske vesti.

Letina na Vipavskem kaže povsod prav dobro. Krme smo pridelali veliko. Za otavo kaže slabo, ker manjka vreme za sušenje. Vina bode na Vipavskem veliko, cena mu je lepa, prodalo se je do sedaj nad 60.000 hl mošta za ceno 36 kron hl.

Največje količine so ponakupili sledeči veletržci: 1. Boschan Peter & sinovi Dunaj; 2. Cerovac Anton iz Brucka na Muri; 3. Brijonske kleti v Istri; 4. Stern iz Zagreba; 5. Müller Evgen iz Trsta ter 6. Weber z Dunaja itd.

Tudi so se napravili razni sklepi za čisto vino pod jako ugodnimi pogoji in visoki ceni. Vsekako bode kakovost vina, ako ne estanejo gorki solni dnevi, nepovpljna, pač pa vendar v primeri s severnimi kronovinami izborna.

Vinogradnik.

V Bukovici in Volčjdragi že tržejo vsj očaj, katerim je toča pobila vinograde. Škoda je zdatna, a vendar so nekod le malo poškodovane lege.

Po Vipavski dolini so prodali že mnogo vina, da-si je še na trti in to po zelo ugodnih cenah od 34—40 K hl. Vino odpeljejo kar izpod stiskalnice raznim vinotržcem. Nad polovico ga je že prodanega v Dornbergu, Prvačini, na Gradišču in deloma tudi na Vogrskem. Ta cena ob trgatvi se da primerjati popolnoma s 44—50 K hl o sv. Martinu. Vina je mnogo več nego lani in bode približno iste kvalitete kakor lansko, ako dobi sedaj še količkaj solnčne gorkote. Avgust in september sta bila zelo neugodna za letošnje vinske pridelke. Isto je tudi v drugih krajih in zato se sedaj plačuje naše vino po tako primernih cenah. Največ ga je kupila tvrdka Viktor Bolaffio v Ljubljani. Sedanja zgodnja in ugodna kupčija vzdigne gotovo tudi za poznejše čase vinski cen, kar našemu vinogradniku iz srca privoščimo.

DOPISI.

Iz kobariškega okraja.

»Dan naraščaja.« Iz Kobarida: To je bil dan, ki ga je hotela izvestna gospoda preprediti. Kako? No, gospoda je pač storila ono, kar ji je prišlo že v meso in kri: denuncirala je. Kako in kaj, to je njena briga. Kljub prepovedi (poslužujem se pisave »Novega časa«) c. kr. okr. šolskega sveta nastopili so šolski otroci dne 25. pr. m. popoldne na dvorišču pri »Špehonju«, kot sokolski naraščaj... Bilo je v nedeljo popoldne, dne 25. pr. m. Vse po koncu po Kobaridu. — Obhod! Najprej seveda neizogibna prvaška (?) godba v sokolskih uniformah; — za njo oče župan, Fedrig in Jeronov Tone, vsi v sokolskih srajcah; — za njimi: šolski otroci, hočem reči »sokolski naraščaj« seveda v sokolskih oblekah; — za njimi polno ravednega občinstva; — pod lipo: kup otročajeve s piščalkami v rokah, da izžvižgajo vsakega, ki se upa prihajati v črni obleki! (O tem ne vemo seveda Kobaridci ničesar.) — Po obhodu javen nastop »sokolskega naraščaja«, čem reči: šolskih otrok v sokolskih srajcah! Po nastopu neizogiben ples! — Ob dveh ponoči ploha! (V zahvalo! Pa sokolov ni bilo zraven!) Do tu se čita jako lepo in stvar je pisana še precej resnicoljubno, razum malih napak, katere pa dopisniku kaj radi odpustimo. Saj vemo, da se gospod dopisnik ni tako spozabil, da bi si od bližje ogledal one srajce, ki ga tako bodejo in da ni zašel v družbo, katero tako zaničuje. Toda nadaljujmo: »Ob treh sredi trga tri pijane goske, čem reči gospodične« — Sapa nam zastaja. Na dan, dopisnik, na dan

priidi s svojim imenom, da ti vemo odračunati zasluženno plačilo. Morda sodiš po svojem pristašu, ki je skušal delati z nekoliko najetimi fanti zgago pri Ciril-Methodovi veselici v bližnji vasi in se pri tem hvalevrednem delu tako sladko gani, da so ga — pa že veste, kaj je bilo proti jutru tam ob cestnem jarku.

Iz komenskega okraja.

Iz Komna. — Slučajno sem dobil v roke novostrujarski list »Novi čas«, ki ga pošiljajo Novostrujarji kakor »vzorec brez vrednosti«, zastoj in poštnine prosto raznim ljudem po deželi. Štev. 37. N. Č. z dne 13. IX. 1912. se odlikuje po »junakškem« napadanju sokolskega naraščaja. Znamenje, da silno bolijo izvestno gospodo vspehi naših Sokolov. Kar v treh noticah se zaganjajo v sokolski naraščaj in njegove učitelje! Prvi članek navaja neke paragrafe ljudskošolskega zakonika in roti in zaklinja sl. dež. šolski svet, da naj prepove sokolske naraščaje po ljudskih šolah...! Vprašanje nastane, če sme in more prepovedati dež. šolski svet starišem, da pošiljajo svoje otroke k telovadbi v sokolske telovadnice. Gospoda okoli »N. Č.«, naj se le pomiri, sčasoma se privadi že tudi na to, da bode gledala še v mnogo večjem številu sokolski naraščaj, kakor pri letošnjem »dnevu naraščaja«. Vso zavist in jezo skriva za brezpotrebno skrbjo, ali so bili otroci, ki so se vdeležili zleta v Kobarid pri maši! Stariši že vedo, kaj je njih dolžnost napram otrokom in — Bogu, novočasarijem pa niso dolžni odgovora.

Prva in najsvetejša dolžnost naša je da si vzgojimo zdravih, čvrstih otrok, da se bodo v življenju uspešno borili za obstanek. V zdravem telesu more biti zdrav duh! Poglejte tako vzgojene otroke in čitali jim bode za obrazov zdravje, razum, odločnost in — značajnost. Mirne duše lahko pošiljamo svoje otroke v tako družbo, kjer se dosega vseh teh vspehov. V sokolskih telovadnicah ni potuhnjencev ni klečeplazcev. Vemo sicer, da se glasi jeden izmed blagrov da: blagor vbohln na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo«, ali raje naj se otroci duševno in telesno krepko razvijejo, da si vstvarijo čim boljji obstanek tu na tem svetu, kakor pa da duševno otopijo, kakor se godi v izvestnih družtvih. Naj bodo ti ljudje prepričani, da ne bodo stariši, ki se zavedajo svojih dolžnosti, nikdar pošiljali svoje dece v ona izvestna društva!

Kar se tiče pa »dneva naraščaja«, povedati Vam moramo le to, da je ostal našej deci v neizbrisnem spominu! Spoznali so otroci lep kočček naše ožje domovine, porodil se je v njih čistih dušah ponos, da so tudi oni sinovi te divne zemlje. Ponos, ki se je porodil v otroku, krepil ga bode celo življenje in kadar dorastejo ti otroci, ne odtujijo se našemu rodu in ne bodo več pomnoževali renegatske moči nam sovražnih narodov. A to vemo vsi da: Poturica je hušji od Turčina!

Dopisnika iz Komna v »N. Č.« skrbi tudi dejstvo, da so se vrnili otroci od slavnosti v Kobaridu šele okoli polnoči. Jaj, to pa to! Zjutraj so odšli otroci iz Komna v Kobarid, mar misli modri dopisnik v »N. Č.« da bi se bili lahko vrnili že popoldne istega dne iz Kobarida?

Svetujemo dopisniku, naj bi raje poročal v »N. Č.«, kako »lušno« je bilo po klerikalni veselici v Svetem od tam proti Komnu! To naj bi raje povedal!

Gospodom Sardoču, Cotiču, Ščuku in Žigonu se pa stariši najtopleje zahvaljujemo za njih požrtvovalnost in trud, ki so ga imeli z našimi otroki doma in v Kobaridu. Dokaz naše hvaležnosti pa naj jim bode to, da jim mirne duše izročamo našo deco v varstvo.

Razne vesti.

Vodovodno vprašanje v Trstu. — Konference so skončale tako, da se je sprejela resolucija, da naj naroči večšakom, da študirajo in stavijo predloge glede provizoričnega vodovoda in potem se študije nadaljujejo za definitivni vodovod.

Povodnji na Ogrskem. — 16 dni je skupaj deževalo. Deževje je napravilo na polju in drevlju polno škodo. Več vasem je pretela velika nevarnost. Nastopil je mraz in zapadel je sneg.

Dalje na 4. strani.

Kinematografske predstave o Sokolskih slavnostih v Pragi imajo v Trstu. Vzbudile so seveda splošno zanimanje.

Zaradi veronauka neusposobljen. — Socijalnodemokratski list »Pravo Lidu« poroča, da je sin socijalnodemokratskega urednika Dunderja v Žiškovem v Pragi končal prvi razred ljudske šole. Ker pa je bil otrok prijavljen kot brez konfesije, ni dobil v veronauku nikakega reda. Sedaj je dobil oče sporočilo od okrajnega šolskega sveta, da njegov sin duševno ni usposobljen, da bi mogel prestopiti v drugi razred, ker nima reda v veronauku, in da potemtakem ni zrel za drugi razred.

Makao z zaznamovanimi kartami sta igrala v Trstu Jos. Sagher in Jak. Demarochi. Radi tega sta prišla pred sodnijo, ki je obsodila vsakega v zapor 6 tednov.

Ker sta pa prestala vsak že 56 dni preiskovalnega zapora, sta puščena na svobodo v smislu novele k § 266 I A kaz. p., ki je stopila sedaj v veljavo. Po tej se ušteje preiskovalni zapor v kazni.

Do pretepa je prišlo v Belfastu na Angleškem pri footballu. Ranjenih je 58 oseb, 6 smrtno.

Strahovit umor je bil izvršen pri Judenburgu. Tam so našli razmesarjeno truplo nekega neznanega človeka. Truplo je bilo brez glave, noge odrezane in položene na prog. Za krivci ni nobene sledi.

Ladja se je potopila. — Iz Čikaga poročajo, da se je potopila neka šolska ladja s 24 mornarji. Šest mož je utonilo.

Z zrakoplovom na Helgoland. — Zrakoplov Hansa je odplul iz Hamburga s 16 potniki na Helgoland sodelovat pri mornariških manevrih. Zrakoplov vodi grof Zeppelin.

Potresi v Turčiji, zlasti ob traškem obrežju, so napravili zadnje čase toliko škode in se ponavljajo tako pogostoma, da so prebivalci prizadetih krajev prosili vlado, naj jih preseli v kake druge dežele, kjer bodo varnejši pred potresom.

Svoj aeroplan je pripravljal za vzletanje aviatik Aldo Jugetti v kraju Chieti. Pri tem se je aparat nekaj pokvaril in propeler je zadel aviatika, ki je kmalu na to umrl.

Sleparsko »grofica«, ki je osleparila ljudi za en milijon K, so aretirali na Dunaju. Imenovala se je grofica Samberin in živela luksurijsko. Neki oficir se je lovil okoli nje in zapravil 40.000 K ter se odpoval službi, meneč, da se bogato oženi. Sleparica je znala na pretkan način slepariti bankirje in trgovce in jih je osleparila za okroglo en milijon K. Ubogi oficir je ves obupan.

Dva aeroplana sta zadela drug ob drugega kakor poročajo iz Newjorka. En aeroplan je vodil milijonar Edvard Gill, drugega Francoz Mestach. Ubil se je pri tem prvi. Edvard Gill; aparati so uničeni. Mestach je lahko ranjen.

Socializem v Nemčiji.

Te dni se vrši letni kongres socialistov v Nemčiji, in sicer na Saksonskem v Chemnitzu.

Vodstvo stranke je objavilo bilanco, iz katere se da presoditi in izmeriti naraščanje in napredek stranke, ki ga je dosegla v zadnjem času.

Iz te bilance je razvidno, da ima stranka sedaj en milijon upisanih članov, ki plačujejo strankine pristojbine, ali sto in petdeset tisoč več nego lani. Izdaja 86 dnevnikov, izmed teh se jih tiska v lastnih tiskarnah 59. Tri dnevnikarji imajo skupno 1 1/2 milijona naročnikov. Socialističnih občinskih starešin je okoli 10.000, poslancev v raznih nemških zborih je 224, v Reichstagu jih je 110.

Dohodki stranke so znašali v tem letu 350.000 mark več nego v prejšnjem; znašajo skupno 1.700.000 mark.

No, ako se upošteva, da stranki pripadajo ali vsaj glasujejo za njo mnogi, ki v njej niso upisani, po tem šteje stranka število svojih pristavev na 4 milijone.

Pač kolosalne številke! In te številke je rodilo podrobno delo, dobre organizacije. V tem oziru so res občudovanja vredni.

In nabrali so za stranko 1.700.000 mark. Stranka, gmetno podprta, lahko dela in se razvija.

Slovenci, naši somišljeniki, učimo se kaj iz teh števil!

Nezgode na delu.

Notranje ministerstvo je izdalo poročilo o nezgodah v delu leta 1909.

Leta 1909 je bilo v Avstriji 129.186 obratnih nezgod (leta 1908 pa 128.435). Od teh je bilo 1252 (1207) s smrtnim izidom, 32.903 (34.014) nezgod je imelo za posledico trajno ali delno nezmožnost za pridobivanje in 95.031 (93.214) nezgod je bilo ozdravljenih ali pa oškodovanih na drugačen način, n. pr. zato, ker se nezgoda ni priznala kot obratna nezgoda. Med tem ko se je število nezgod zvišalo za 752, se je zmanjšalo število odškodnin za nezgode za 1111.

Odkar obstoja v Avstriji delavsko zavarovanje je bilo ranjenih v industriji 1.502.852 delavcev in delavk, 18.413 od teh je umrlo, 416.410 je bilo težko ranjenih in 1.068.019 je bilo lahko ranjenih.

Leta 1909 je bilo priznanih 14.825 trajnih rent, in sicer ne le vsled nezgod v tem letu, temveč tudi vsled nezgod iz prejšnjih let, katerim so šele naknadno priznali rente.

Vsega skupaj je uživalo leta 1909. 112.012 oseb trajno rento, leta 1908 pa 104.974. Te osebe so dobivale na leto 22.053.913 K, za dva milijona kron več kakor leta 1908. Od onih, ki se dobivati trajne rente je bilo 88.265 oseb popolnoma ali pa deloma nesposobnih za delo, druge so zaostali po smrtno ponesrečenih, in sicer je 10.179 vdov, 12.619 otrok in 949 ascendentov, to je staršev ali starih staršev ponesrečencev. Poročilo pripominja, da je ženski spol v znatno manjšem številu udeležen pri nezgodah nego moški.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) ni bilo ne pozna, ker nikjer ne tvarišajo. Škoda ni majhna.

Pouk v francoščini daje gospodična. — Naslov pové upravništvo.

Malega dijaka sprejme na stanovanje in hrano dobra družina. — Naslov pové upravništvo.

Tovarna sodavice in pokalice blizu Gorice se prodaja ceno in pod ugodnimi plačilnimi pogoji s koncesijo v red. Več pové: Brandt, Sp. Šiška pri Ljubljani.

Enega ali dva majhna dijaka sprejme v uradniški družini na hrano in stanovanje. Soba je velika, suha, zračna, izborna domača hrana, strogo nadzorovanje. — V bližini šol. — Cena mala. — Naslov pové naše upravništvo.

Dve dijakinji sprejme se na stanovanje in hrano pod vestnim nadzorstvom, poizve se v Gorici ulica Capitan Vandola št. 2, I. nadstr.

30 hektolitrov briskega vina

na prodaj, kje? pove naše upravništvo.

Dekretirani zidarski mojster Lovrene Mavrič v Klavžah pri Podmelcu se priporoča vsem gospodarjem občine Tolminske za stavbinska dela z hitro in dobro postrežbo.

Dijaki se sprejmejo na stanovanje v villi. Na razpolago je tudi klavir. — Kje, pove upravništvo »Soča«.

Sprejmejo se učenke na stanovanje in dobro hrano v sredini mesta. Kje, pove upravništvo »Soča«.

Dva dijaka mlajša, iz dobre družine, sprejme in stanovanje; priklonja se k družini. Naslov pové upravništvo.

Vsakovrstni sodi

škafi za pranje, navadni škafi, brente za vino, leseni čepi in navadni zamaški, asbestovi žvepleni kosi, lesene pipe, filtri, asbest, masa za filtriranje i. t. d.

kakor vsakovrstnih novih in rabljenih kletnih predmetov se dobi v zalogi

E. BREGANT

GORICA

ulica Morelli števil. 12.

Sprejemajo se tudi naročila za gumijske cevi. — Vsakovrstne poplave se izvršujejo z največjo dovršenostjo.

Naznanilo.

Tvrška Amadio Bolaffio, zaloga vina v Gorici, uljudno naznanja tem potom vsem svojim cenj. odjemalcem, da bode v soboto, dne 21. t. m.

zaprta zaloga vina in pisarna.

Naročajte

„Soča“ in „Primorca“.

Inserirajte

u „Soči“ in „Primorcu“.

SPOMINSKA BESEDA

za vsako previdno gospodinjjo je

„Frank: z kavnim mlinčkom!“

Pazite cenjena gospodinja

dobro na to, da ne bode oškodovani vsled kake ponaredbe!

— TOVARNA V ZAGREBU. —

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljcem so na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrudnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1911.: Zadrudnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002 —. — Rezervni zaklad: 100.451 56 — Vrednost hiš: 383 538 29.

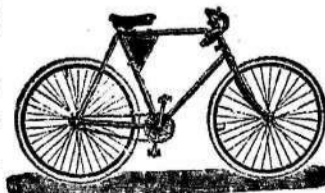

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj

leče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki.

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. COR-CA.